

Nasumično?

Generatori slučajnih brojeva

- PRNGs (Pseudorandom number generators) –
 - Generišu “nasumičnu” sekvencu brojeva.
 - Obično je grade preko zadate formule od klice(seed).
 - Brzi su(složenost formule).

- URNGs (Uniform random number generators) –
 - Uniformno generišu brojeve na intervalu generisanja.
 - Svaki broj sa “istom” verovatnoćom.

Pseudoslučajni generatori brojeva

- Linearan kongruentan generator(LKG)-
 - $X_n = (aX_{n-1} + c) \% m,$
 - $m > 0, \text{ moduo}$
 - $m > a \geq 0, \text{ množilac}$
 - $m > c \geq 0, \text{ inkrement}$
 - $X_0, \text{ klica}$
 - *(Donald Knuth) – Perioda ovog generator je m ako su:*
 - $c \perp m$ uzajamno prosti
 - $a - 1$ deljivo svim prostim činiocima od m
 - $a - 1$ je umnožak 4, ako je m umnožak 4.

Pseudoslučajni generatori brojeva

- Mersenne twister generator –
 - Proizvodi brojeve u intervalu $[0, 2^w - 1]$
 - Standardna primena u MT19937 generatoru, gde je $w = 32$ (Velika perioda = $2^{19937} - 1$).
 - Više informacija na http://www.cplusplus.com/reference/random/mersenne_twister_engine/

```
UIntType Mask = (1u << w) - 1,    UMask = (Mask << r) & Mask,    LMask = (~UMask) & Mask,  
Y = (x[i] & UMask) | (x[(i + 1) % n] & LMask); // gornja bitovi x[i] | donji x[i+1]  
x[i] = x[(i + m) % n] ^ (Y >> 1) ^ ((Y & 1) * a); // mersenne twister transformacija
```

- Postoji još mnogo vrsta pseudoslučajnih generatora, ova dva ćemo koristiti u primerima koji slede.

Funkcija *rand()*

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <time.h>

int main() {
    srand(time(NULL));
    for (int i = 0; i < 16; ++i) {
        printf("%d ", rand() % 100);
    }
    printf("\n");
}
```

Proizvodimo random brojeve u intervalu [0,99]

Šta rade `srand(time(NULL))` i `rand()`?

Šta je loše sa kodom?

Konverzija kalendarskog vremena u 32bit int

LKG u `rand()` – loš kvalitet

Nije uniformna raspodela!!

`rand()` range [0, 32767]

Zašto izbegavati *rand()* ?

```
int src = rand(); // Pretpostavimo da je  $P(src = k)$  ista za sve  $k \in [0, 32767]$ 
int dst = src % 100;
//      [0, 99] src → [0, 99] dst
//      [100, 199] src → [0, 99] dst
// ...
// [32700, 32767] src → [0, 67] dst
```

Očigledno brojevi [0, 67] imaju veću verovatnoću da se pojave pa mod u ovom slučaju nije uniforman.

Da bi bio uniforman potrebno je da moduo deli RAND_MAX.

Zašto izbegavati *rand()* ?

Drugi način na koji možemo da mapiramo uniformno generisane brojeve [0,32767] na [0,99] je:

```
int src = rand();
```

```
int dst = static_cast<int>((src * 1.0 / RAND_MAX) * 99);
```

Da li je ovo uniformno?

Primetimo da je $dst = 99$ akko $src = 32767$.

Popravka?

```
int src = rand();
```

```
int dst = static_cast<int>((src * 1.0 / (RAND_MAX + 1)) * 100)
```

Ispostavlja se da ni ovako ne dobijamo uniformnu raspodelu. Neke vrednosti se češće pojavljuju.

Ako su *src* i *RAND_MAX* tipa *long long* -> problem sa mantisom?

Uniformno generisanje slučajnih brojeva

```
#include <iostream>
#include <random>
int main() {
    std::mt19937 mt(1729);
    std::uniform_int_distribution<int> dist(0, 99);
    for (int i = 0; i < 16; ++i) {
        std::cout << dist(mt) << " ";
    }
    std::cout << std::endl;
}
```

C++11

mt – Mersenov twister generator
pseudoslučajnih brojeva

1729 random klica

mt19937 - engine

dist – uniformna distribucija
na intervalu [0, 99]

dist(mt) uniformno
rasporedjuje

Uniformno generisanje slučajnih brojeva

Umesto klice 1729 na prethodnom slajdu može se koristiti `random_device` iz `<random>` biblioteke.

```
#include <iostream>
#include <random>
int main() {
    std::random_device rd;
    std::mt19937 mt(rd());
    std::uniform_int_distribution<int> dist(0, 99);
    for (int i = 0; i < 16; ++i) {
        std::cout << dist(mt) << " ";
    }
    std::cout << std::endl;
}
```

Sada je klica ne-deterministička(stohastička)

Random device je baziran na stohastičkim procesima

Više mogućih prelaza iz jednog stanja u naredno

http://en.cppreference.com/w/cpp/numeric/random/random_device

THIS AYN RANDOM NUMBER GENERATOR YOU WROTE *CLAIMS* TO BE FAIR, BUT THE OUTPUT IS BIASED TOWARD CERTAIN NUMBERS.

WELL, MAYBE THOSE NUMBERS ARE JUST *INTRINSICALLY BETTER!*

